

ขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ในปีพุทธศักราช 2554

นางสาวอโนชา ทองกองทุน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0062-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SCOPE OF PRACTICE FOR HEAD NURSES IN REGIONAL HOSPITAL AND
MEDICAL CENTERS BY THE YEAR 2011

Miss Anocha Thongkongthun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0062-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์

ในปีพุทธศักราช 2554

โดย

นางสาวอโนชา ทองกองทุน

สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

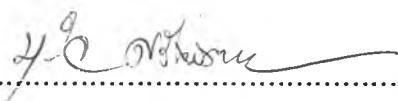
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญใจ ศรีสถิตยัณราภูร

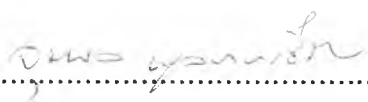
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญใจ ศรีสถิตยัณราภูร)

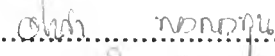
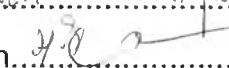

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน)

อโนชา ทองกองทุน : ขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ในปี พุทธศักราช 2554. (SCOPE OF PRACTICE FOR HEAD NURSES IN REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS BY THE YEAR 2011) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. บุญใจ ศรีสถิตยัณราภูร 164 หน้า. ISBN 974-17-0062-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ ในปีพุทธศักราช 2554 วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร เพื่อนำสาระที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ขั้นที่ 2 ศึกษาขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ในปีพุทธศักราช 2554 โดยใช้เทคนิค Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) ทำ การคัดเลือกขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยพิจารณาจากคำมัธยฐานตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 ท่าน (Md มากกว่า 3.50 , IR น้อยกว่า 1.50) ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งสิ้น 99 วัน

ผลการวิจัยพบว่า ขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ในปีพุทธศักราช 2554 ประกอบด้วย ขอบเขตการปฏิบัติงาน 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารทั่วไป ครอบคลุมขอบเขตการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดนโยบาย และการวางแผนในระดับหน่วยงาน และระดับโรงพยาบาล ตลอดจนการบริหารจัดการในหน่วยงานเกี่ยวกับงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ รวมถึงอาคารและสถานที่
2. ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ครอบคลุมขอบเขตการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ บุคลากรพยาบาลในหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการรักษาบุคลากรที่มีคุณค่าเอาไว้
3. ด้านการบริการและการพัฒนาคุณภาพบริการ ครอบคลุมขอบเขตการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการการดูแลสุขภาพของผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน ทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพบริการ
4. ด้านวิชาการและการวิจัย ครอบคลุมขอบเขตการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ของบุคลากรพยาบาล และการพัฒนาการวิจัย
5. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ครอบคลุมขอบเขตการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ครอบคลุมขอบเขตการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเป็นแบบอย่างที่ดีใน การปฏิบัติกรพยาบาลเชิงวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพ

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล..... ลายมือชื่อนิสิต..... .....
ปีการศึกษา.....2544..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... .....

4377614536: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: SCOPE OF PRACTICE/HEAD NURSES/

REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS

ANOCHA THONGKONGTHUN: SCOPE OF PRACTICE FOR HEAD NURSES IN REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS BY THE YEAR 2011. THESIS

ADVISOR: ASST. PROF. BOONJAI SRISATIDNARAKUL, RN., Ed. D. 164 pp.

ISBN 974-17-0062-8

The purpose of this research was to study scope of practice for head nurses in regional hospital and medical centers by the year 2011. Two main steps were conducted as follows: 1) Literature review was analyzed for conceptual research framework 2) Scope of practice for head nurses in regional hospital and medical centers by the year 2011 was studied by using EDFR technique. The scope of practice for head nurses was judged by nineteen experts and selected based on median of appropriateness and practicality of more than 3.50; interquartile range less than 1.50. Total time for data collection in second step was 99 days.

The result revealed that scope of practice for head nurses in regional hospital and medical centers by the year 2011 was classified into six aspects as follows:

1. General management consisted of the scope of practice related to policy making, unit and hospital planning, budget management, material management and building management.
2. Human resource management consisted of the scope of practice related to nursing staff management, nursing staff development and nursing staff maintenance.
3. Service and quality of service consisted of the scope of practice related to health service management in hospitals and communities as well as quality of service improvement.
4. Academic and research consisted of the scope of practice related to self directed learning and research development of nursing staff.
5. Information technology consisted of the scope of practice related to information technology system development and utilized information technology with effectiveness.
6. Professional development consisted of the scope of practice related to professional nursing role model and participated in activity of nursing professional organization.

Field of study...Nursing Administration.... Student's signature..... *Anocha Thongkongthun*
 Academic year.....2001..... Advisor's signature..... *Boonjai Sriratidnarakul*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ จากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญใจ ศรีสถิตยน์ภากร ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ในการชี้แนะแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์มา ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณประธานสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี รวมทั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุมพล พูลภักดิ์ศรีวัฒน์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 20 ท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่ง ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่ทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบคุณกำลังใจและความช่วยเหลือของเพื่อนๆ คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่มีให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด และท้ายสุดนี้ ขอรำลึกถึงพระคุณของบิดาและมารดา ผู้เป็นที่เคารพรักยิ่ง ซึ่งได้ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้วิจัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และความเป็นผู้ใฝ่เรียนตั้งแต่ในวัยเด็ก รวมทั้งได้ให้การสนับสนุนการศึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา ขอขอบคุณบุคคลทุกท่านในครอบครัว "ทองกองทุน" ที่ได้ให้กำลังใจและแสดงความห่วงใยต่อผู้วิจัยมาตลอด มีผลทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจซึ่งนำมาสู่ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

อโนชา ทองกองทุน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยในปัจจุบัน.....	11
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	18
แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพในอนาคต.....	35
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	46
การวิจัยอนาคตและเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	113
สรุปผลการวิจัย.....	114

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	118
สรุปผลการวิจัยในประเด็นที่น่าสนใจ.....	127
ข้อเสนอแนะ.....	128
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	129
รายการอ้างอิง.....	130
ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1.....	140
ภาคผนวก ข แบบสอบถามรอบที่ 2.....	142
ภาคผนวก ค แบบสอบถามรอบที่ 3.....	146
ภาคผนวก ง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ.....	152
ภาคผนวก จ รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	159
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	163

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบาย และการวางแผนของกระทรวงสาธารณสุข.....	83
2 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญระดับผู้บริหาร การพยาบาลในโรงพยาบาล.....	84
3 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของนักวิชาการในสถาบันการศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารการพยาบาล.....	85
4 ค่ามัธยฐาน ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการบริหาร ทั่วไป จำแนกตามข้อมูลรอบที่ 2 และรอบที่ 3.....	91
5 ค่ามัธยฐาน ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ จำแนกตามข้อมูลรอบที่ 2 และรอบที่ 3.....	94
6 ค่ามัธยฐาน ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการบริการ และการพัฒนาคุณภาพบริการ จำแนกตามข้อมูลรอบที่ 2 และรอบที่ 3.....	97
7 ค่ามัธยฐาน ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และการวิจัย จำแนกตามข้อมูลรอบที่ 2 และรอบที่ 3.....	100
8 ค่ามัธยฐาน ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ จำแนกตามข้อมูลรอบที่ 2 และรอบที่ 3.....	102
9 ค่ามัธยฐาน ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานด้านการพัฒนา วิชาชีพ จำแนกตามข้อมูลรอบที่ 2 และรอบที่ 3.....	103
10 เปรียบเทียบขอบเขตการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่รวบรวมได้จากผู้เชี่ยวชาญ กับขอบเขตการปฏิบัติงานที่นำมาเป็นกรอบแนวคิด.....	105